

Türk ilaç sektörü global güç olmasını sağlayacak potansiyele sahip

Osman Kara

1989 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Metalürji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Osman Kara, 1995 yılında ABD'de Dayton Üniversitesi Uluslararası Finans Bölümü ve 1998 yılında Texas Üniversitesi Yönetim İdari Bilimler Bölümünde Yüksek Lisans eğitimlerini tamamladı. 2007 yılına kadar ABD'de çalışmalarını sürdüren Kara, en son Florida Üniversitesinde Bütçe ve Planlama Direktörlüğü görevini üstlendi. Osman Kara, Türkiye'ye dönmesinin ardından 2007-2008 yıllarında Sağlık Bakanlığı'nda Dünya Bankası Danışmanı ve 2009-2013 yılları arasında ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda Özel Kalem Müdürü olarak görev yaptı. Kara, Eylül 2013 tarihinden itibaren ise AİFD Genel Sekreteri ve Yürütme Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Bugün dünyanın en büyük ekonomileri arasında 17'nci sırada yer alan Türkiye, 2023 için çizdiği vizyon çerçevesinde ilk 10 ekonomi arasına girmeyi, 500 milyar dolar ihracat hacmine ulaşmayı, GSYİH içinde Ar-Ge'nin payını %3'e çıkarmayı hedefliyor. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Türkiye Sanayi Strateji belgesinde de, ülkemizin "Orta ve yüksek teknolojik ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olması" ideali ortaya koyuluyor. Ayrıca son yıllarda dünyanın en büyük ilaç pazarları olan ABD, Avrupa ve Japonya'da büyüme hızı yavaşlarken, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan pazarlar, artan yaşlanan nüfus ve kronik hastalıklar nedeniyle, halen belli bir ölçekte büyüme potansiyeline sahip bulunuyor. Bu da yeni yatırımlar söz konusu olduğunda ülkemiz için bir fırsat ortamının mevcudiyetine işaret ediyor.

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AİFD) olarak, Türkiye'nin mevcut makroekonomik göstergeleri, politik istikrarı ve giderek artan bölgesel etkinliği göz önüne aldığı Ar-Ge yetkinliği odaklı bu hedeflerin gerçekçi ve ulaşılabilir olduğuna, Türkiye'nin 2023 hedeflerine önemli katkıda bulunabileceğine ve demografik yapısı nedeniyle Türkiye ilaç sektörünün büyüme potansiyeli taşıdığına inanıyoruz. Bu açıdan değerlendirildiğinde, yenilikçiliği teşvik eden

yapısal reformlar ve istikrarlı uygulamalar hayata geçirildiği takdirde, hükümetin kamu sağlığı ve ekonomik hedeflerine ulaşmasında ilaç sektörünün stratejik önemde ve kilit sektörlerin başında geleceğini düşünüyoruz.

Zira yenilikçi ilaç endüstrisi faaliyet gösterdiği bütün ülkelerde sadece hastalar için değer yaratmakla ve onlara etkin tedaviler sunmakla kalmaz, ekonomi için de değer yaratır ve büyümenin sürükleyici güçlerinden biri olur. Bazıları 50 yılı aşkın bir süredir Türkiye'de bulunan AİFD üyesi yenilikçi ilaç firmaları, ülkemizde sağlık hizmetleri kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde yükselmesi, sektörümüzün daha fazla ilaç Ar-Ge'si (temel ve klinik araştırma) yapabilmesi, katma değeri daha yüksek ürünler üretebilmesi için özveriyle çalışmalarını sürdürüyor. Ancak Türkiye'nin ilaçta sahip olduğu potansiyeli hayata geçirebildiğini, bu doğrultuda yenilikçi ilaç endüstrisinin potansiyelinden yeterince yararlandığını söylemek maalesef mümkün değil. Oysa dinamik ekonomisi, 75 milyona yaklaşan nüfusu, artan refahı, nitelikli insan gücü ve güçlü altyapısıyla Türkiye, ilaç sektöründe dünya sıralamasındaki yerini çok daha yukarılara taşıyabilir nitelikte.

Ülkemiz, 2012 yılı ilaç sektörü büyüklüğü bakımından dünyada 17, Avrupa'da 6. sırada yer almakla birlikte, çektiği Ar-Ge ve üretim yatırımları açısından ol-

dukça yetersiz kalmakta ve katma değeri yüksek ürünler üretememektedir.^(1,2) 2013 yılı rakamlarında pazardaki yerli - ithal ürünlerin oranlarına baktığımızda bu durum net bir şekilde görülmektedir. Türkiye'de tüketilen ilaçların kutu bazında %74'ü, değer bazında sadece %48'i yerel üretimden sağlanmaktadır.⁽³⁾ Kutu bazında satışların çoğunluğu yerel üretimden yapılırsa da, ithal edilen ürünlerin satış değerinin yüksek olmasından ötürü, değer bazında ithalat ağır basmaktadır. Bu da bize Türkiye'de mevcut üretim kapasitesinin katma değeri yüksek üretimde kullanılmamakta olduğunu, ilaç sektörü dış ticaret açığının, katma değeri daha yüksek ürünlerin ithal edilmesi nedeniyle giderek artmakta olduğunu göstermektedir. Bu tablo bize ileri teknoloji, katma değeri yüksek ürünler üretilmediğimizi net olarak kanıtlamaktadır.

Ar-Ge yatırımlarındaki sıkıntı da rakamlar incelendiğinde ortadadır. Ciro sunun ortalama %14,4'ünü Ar-Ge yatırımlarına ayıran yenilikçi ilaç sektörü, tüm sektörleri geride bırakarak dünya Ar-Ge yatırımlarında birinci sırada yer almaktadır.^(4,9) 2012 yılında yenilikçi ilaç endüstrisinin tüm dünyada Ar-Ge için yaklaşık 137 milyar ABD doları yatırım yaptığı tahmin edilmektedir. Bu rakamın 2018 itibarı ile 149 milyar ABD doları seviyesine çıkması beklenmektedir.⁽⁵⁾ Türkiye'nin ilaç Ar-Ge harcaması ise 2012 yılında 106,6 milyon

ABD doları olarak gerçekleşmiştir.⁽⁶⁾ Türkiye'deki Ar-Ge yatırımının global Ar-Ge harcamaları içindeki payı ise % 0,07 düzeyinde kalmaktadır.

İlaç sektöründe ihracatın ithalatı karşılama oranı da hayli düşüktür. Ekonomi Bakanlığı'nın verilerine göre, 2013 yılında 818 milyon ABD Doları düzeyinde ihracat ve 4.498 milyon USD tutarında ithalat yapılmış, dış ticaret açığımız da 3,68 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Yatırımlar ve dış ticaretteki bu dengesizlik, ilaç sektörü yatırımlarında Türkiye'nin potansiyelini neden gerçekleştiremediğini ve yenilikçi ilaç firmalarının yatırımları için Türkiye'yi neden bir çekim merkezi olarak görmediklerini tespit edip düzelttebildiğimiz ölçüde Türkiye lehine gelişecektir.

Yukarda da belirttiğim gibi, bugün küresel ilaç sektörü konjonktürü, Türkiye gibi ülkeler için önemli fırsatlar sunuyor ancak Türkiye ilaç sektörünün Ar-Ge ve üretimde uluslararası yatırımlardan daha fazla pay almasının, küresel rekabet gücüne sahip olabilmesinin ön koşulu istikrarlı bir yatırım ortamının sağlanmasıdır. Sektörünün öngörülebilir ve şeffaf düzenlemelerle yönetiliyor olması ve yatırım yapacak şirketlere, Türkiye'nin bu yatırımları çekmek için rekabet etmekte olduğu diğer ülkelere kıyasla daha avantajlı koşullar sağlıyor olması gerekmektedir.

Bu tespitler ve ihtiyaçtan hareketle AİFD, 2012 yılı Eylül ayında kamuoyuyla paylaştığı "Türkiye İlaç Sektörü Vizyon 2023 Raporu" ile, Türkiye'nin başta 2023 hedefleri olmak üzere hükümetin kamu sağlığı ve ekonomik hedeflerine ulaşmasında ilaç sektörünün nasıl katkıda bulunacağına dair somut öneriler ve eylem planları içeren bir sektörel vizyon ve yol haritası önermiştir. Raporunda dünyadaki başarılı ülke örnekleri de incelenerek, Türkiye'yi 2023'e taşıyacak yol haritası ile temel strateji ve politikalar ve bu adımların hayata geçirilmesi konusunda somut ve uygulanabilir öneriler belirlenmiştir. Türkiye ilaç sektörünün 2023 itibarı ile başarabilecekleri konusunda yapılan projeksiyonlar tamamen bilimsel ölçütlere göre hazırlanmış gerçekçi tahminlerdir. Bu tahminler, ulusal ilaç sanayimizin potansiyelini ortaya koymakta ve gelecek için bizlere umut ve iyimserlik vermektedir.

Türkiye'de ilaç sektörü, bugüne kadar "maliyet yaratan" bir sektör olarak algılanmış ve bu algıyla yönetilmiştir. Hâlbuki ilaç sektörünü stratejik ve "değer yaratan sektör" olarak konumlandırmış ülkelerde neler başarılabilirdiği söz konusu raporda ortaya çıkmaktadır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz:

- İlaç sanayi, ekonomik kalkınmaya destek veren kritik önemde ve öncü sektörlerden biridir.
- İlaç sanayinde araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetlerine ayrılan payın milli gelire oranı ve miktarı çok yüksektir.
- İlaç sektörünü öncelikli sektör olarak konumlandırmış ve hükümet öncülüğünde belirlenmiş stratejik eylem planlarını hayata geçirmiş ülkeler, uluslararası ilaç yatırımlarını ülkelerine çekmeyi başarmıştır.

Bu örnekler, vakit yitirmeden harekete geçerse, gerek kamu sağlığı gerekse ekonomik açıdan Türkiye için daha farklı ve parlak bir gelecek yaratılma imkânımız olduğunu göstermektedir.

Birer başarı hikâyesi olarak Singapur ve Güney Kore

Gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ülke ilaç sektörünü stratejik sektör olarak belirleyerek Ar-Ge ve üretim yatırımlarını çekmeyi başarmıştır. Buna en iyi örneklerden biri Singapur'dur. Singapur'da hükümetin biyomedikal sektörünü geliştirme planı kapsamında 2000 yılında biyomedikal kümesini oluşturmak için Araştırma, Yenilik ve Girişim Yüksek Kurulu yönetiminde Biyomedikal Girişimi kurulmuştur. 3 araştırma fonunu yöneten kurul, kamu ve özel sektör tarafından yapılacak araştırmaları desteklemek ve araştırmacı gücünü geliştirmek üzere finansman sağlamıştır. Ülkede kümelenme faaliyetleri 3 aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. 2000-2005 arasında altyapı ve işbirlikleri geliştirilmiş; Ar-Ge odaklı Biopolis ve üretim odaklı Tuas kümeleri kurulmuş, devlet destekli girişim sermayesi fonu oluşturulmuştur. Sonraki dönemlerde temel ve klinik araştırma yetkinlikleri geliştirilmiştir. Bugün Biopolis

Türkiye'nin ilaçta sahip olduğu potansiyeli hayata geçirebildiğini, bu doğrultuda yenilikçi ilaç endüstrisinin potansiyelinden yeterince yararlandığını söylemek maalesef mümkün değil. Oysa dinamik ekonomisi, 75 milyona yaklaşan nüfusu, artan refahı, nitelikli insan gücü ve güçlü altyapısıyla Türkiye, ilaç sektöründe dünya sıralamasındaki yerini çok daha yukarılara taşıyabilir nitelikte

kümesi uluslararası bir Ar-Ge merkezi haline gelmiştir. Kuruluşunda yaklaşık 300 milyon ABD Doları yatırım çeken küme, kuruluşundan sonraki 10 yıllık dönemde de 500 milyon ABD Doları değerinde yatırımı daha çekmiştir. Bir diğer başarı örneği de Güney Kore'dir. Güney Kore, 1985 yılında Biyoteknoloji Araştırma Enstitüsü'nü kurarak bu alanda çalışmalar başlatmıştır. 1998 yılında biyoteknoloji alanında stratejik plan hazırlanmıştır. Ulusal biyoteknoloji girişimlerini yapılandırmak ve desteklemek stratejik planın önemli bir parçası olmuştur. Hükümet biyoteknoloji alanında Ar-Ge'yi geliştirmek için 1994 yılından bugüne 5,5 milyar ABD Doları tutarında yatırım yapmıştır. Bu yatırım ve çabaların sonucunda 1999 yılından bugüne kadar 15 yeni molekülün keşfi gerçekleştirilmiştir.

Nasıl bir ilaç sektörü öngörüyorsunuz?

AİFD olarak "Türkiye İlaç Sektörü Vizyon 2023 Raporu" ile gerekli ve doğru adımların atılması durumunda Türk ilaç sektörünün de küresel ölçekte Ar-Ge ve üretim merkezlerinden biri ve bölgesel yönetim merkezi olmasının 'gerçekleştirilebilir bir vizyon' olduğunu ortaya koymuş bulunuyoruz. Bu vizyona ulaşmak için hedefler ve yol haritası önerirken, ülkemizin uluslararası rekabet gücüne sahip ve net ihracatçı konuma gelmiş bir ilaç sektörüne sahip olmasını amaçlıyoruz. Türkiye ilaç sektörü için ihracat odaklı 3 temel hedef belirledik. Bunlar;

- Temel ve klinik araştırma yetkinliği ile hizmet ihracatı: Türkiye'nin yaşam bilimlerinde Ar-Ge yetkinliğini geliştirerek, Ar-Ge alanında ulusal ve uluslararası yatırımları artırmak, kalifiye insan gücü yetiştirmek ve Ar-Ge'de Türkiye'nin öncü sektörü haline gelmek.
- Üretim yetkinliği ile ürün ihracatı: Türkiye'de katma değeri yüksek belli ürün gruplarının üretim kapasitesinin artırarak bölgesel/küresel tedarikçi haline gelmek ve net ihracatçı olmak.
- Yönetim merkezi olma ve hizmet ihracatı: İlaç sektöründe bölgesel bir yönetim ve hizmet merkezi haline gelerek Türkiye'nin ekonomik gelişmesine katkıda bulunmak ve bölgesel etkinliğini artırmak.

Elbette ki bu temel hedeflere ulaşmak üzere geliştirilen eylem önerilerinin ve yatırımların gerçekleştirilmesi için ön koşul istikrarlı bir yatırım ortamıdır. Bunun için sektörün iki temel gereksinimi olduğunu vurgulamak isterim. Türkiye'nin ilaçta bu hedeflerine ulaşabilmesi için şeffaf, öngörülebilir ve istikrarlı politikaların uygulandığı bir ilaç sektörü en büyük ihtiyacımızdır. AİFD, Türkiye'nin daha fazla Ar - Ge ve üretim yatırımı çeken bölgesel bir ilaç üretim ve

ihracat üssü olabilmesi için başta Hükümetimiz ve tüm paydaşlar hazır ve isteklidir. Türkiye'de onkoloji ilaçları, biyoteknoloji ürünleri gibi alanlardaki yatırımların artırılması, yenilikçi yatırımların en büyük getirilerinden olan küresel bilgi ve teknoloji transferleri, küresel Ar-Ge ağlarına katılım olanakları ile araştırmacıların geliştirilmesi ve Ar-Ge fonlarının ülkeye aktarılması uzak bir düşünce değildir.

Yenilikçiliği destekleyen politikalar ve sonuçları

Türkiye'nin rekabet gücünü artırmada en büyük kozu yenilikçiliklidir. İlaç sektörünün sürdürülebilir rekabet gücüne sahip küresel bir oyuncu olabilmesi için yenilikçiliği destekleyen, sektörümüz için istikrarı ve öngörülebilirliği sağlayan bir iş ve yatırım ortamının oluşturulması gerekmektedir. Raporumuzda da yer aldığı üzere, öncelikle Türkiye'nin sağlık bilimleri alanında yenilikçiliği destekleyen uzun vadeli bir politika belirlemesi, ardından bu politikanın Ar-Ge ve katma değerli üretim yetkinliğini ilaç sektörünün merkezine koyması önermekteyiz. Bu nedenle, öncelikli olarak yenilikçiliği destekleyen altyapı ve destek mekanizmaları oluşturulmalı, fikri mülkiyet haklarının mevzuatta ve pratikte uluslararası düzeyde korunması sağlanmalıdır.

Doğru ve uzun soluklu politikalar uygulanırsa, ülkemiz sağlam ekonomik altyapısıyla, değerli bilim adamlarıyla, nitelikli ve vasıflı işgücüsüyle, demografik özellikleriyle, önümüzdeki yıllarda küresel ilaç sektöründe kilit oyuncuların biri haline gelecektir. İlaç sektörü için öngörülebilir, şeffaf ve istikrarlı politikaların uygulandığı, yenilikçiliğin desteklendiği ve küresel rekabet gücü yüksek bir yatırım ortamı sağlandığı takdirde bu vizyonun gerçekleşeceğine ve hep birlikte çalışarak sektörümüzün 2023 hedeflerine ulaşacağımıza olan inancımız tamdır. Bu önerilen yatırım ortamı, eylemler, mevzuat ve altyapı reformları tüm sektör paydaşlarının ortak iradesi, diyalogu ve işbirliğiyle gerçekleştirildiğinde Türkiye'nin 2023 yılında bu rapor ile ortaya koyulan aşağıdaki temel hedeflere ve sonuçlara ulaşması beklenmektedir:

- Katma değeri daha yüksek, yenilikçi ve ileri teknoloji ürünlerin de Türkiye'de üretilmesi sayesinde 23,3 milyar dolarlık yerel üretim miktarı (2013 yılı yerel üretim 4,1 milyar dolardır),⁽⁷⁾
- İlaç sektörünün 1 milyar doları aşan dış ticaret fazlası ile net ihracatçı konuma gelmesi (2013 yılı dış ticaret açığı (-) 3,68 milyar dolar, ihracat 818 milyon dolar, ithalat 4,498 milyar dolar),⁽⁸⁾
- 2013'te 818 milyon dolar olarak gerçekleşen ilaç sektörü ihracatının 7,3 milyar doları ürün, 782 milyon doları da klinik

araştırma hizmet ihracatı olmak üzere toplamda 8,1 milyar dolara çıkarılması. 3.600 adet klinik araştırma yatırımı ve toplamda 1,7 milyar dolar Ar-Ge yatırımı (2012 yılı ilaç sektörü Ar-Ge yatırımı 106,5 milyon dolar)⁽⁹⁾ Ayrıca, doğru politikalar uygulanırsa;

- Orta ölçekli birçok uluslu ilaç şirketinin, dünya çapında sattığı onlarca üründen sadece bir tanesinin üretim hattını Türkiye'ye getirmeyi başarabilirsek, sadece bu tek ilacın ihracatı ile Türkiye'ye sektörün bugünkü toplam ihracatının birkaç katını kazandırabiliriz.
- En yeni ve etkin ilaçları diğer gelişmiş ülkelerle aynı veya çok yakın zamanlarda hastalarımıza sunabiliriz.
- Türkiye'nin sağlık bilimlerine yönelik politikalarının belirlenmesi ve Ar-Ge yetkinliği ve altyapısının geliştirilmesi ile ilaç sektöründe patent sayısının artırılması ve yeni molekül keşfini gerçekleştirebiliriz.
- Türkiye'de konvansiyonel veya katma değeri yüksek ürün gruplarında üretim kapasitesini artırarak/bu alanlarda yeni yatırımlar yaparak global tedarikçi konumuna gelebiliriz.
- İlaç sektöründe bir yönetim merkezi haline gelerek Türkiye'nin bölgesel ve küresel rekabet ve stratejik gücünü artırabiliriz.

Hükümetin ve AİFD'nin vizyonları birbirine çok yakın!

Aslında son 2 yıllık dönemde, hükümet tarafından hazırlanan ve ilaç sektörünün geleceğini belirleyecek plan ve strateji dokümanları, AİFD vizyonuna benzer bir vizyon ve yaklaşımı yansıtıyor. Bu belgelerde, önerdiğimiz birçok eylem ve politikaya yer verilmesi de AİFD olarak bizi, sektör ve Türkiye'nin geleceği açısından umutlandırdı.

Hükümetin de, sektörün de, daha fazla ilaç üreten, ilaç Ar-Ge'sine daha fazla yatırım yapan ve daha fazla ihracat yapan bir Türkiye ilaç sektörü isteğinin bu süreçte netleştiğini söyleyebiliriz. Bu yaklaşım, ilaç sektörü ile ilgili temel kamu strateji ve politikalarını belirlemek üzere hazırlanan bazı dokümanlara da yansdı. 2013 yılı Ocak ayında, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) "sağlık alanını" öncelikli alan ilan etti. Bilindiği gibi, BTYK ülkemizin bilim ve teknoloji alanındaki temel politikalarını belirleyen en üst kurumdur ve bu açıdan bakıldığında sağlık alanının stratejik bir alan olarak belirlenmesi yönünde aldığı karar sektör için çok önemlidir.

2013 yılı Temmuz ayında, TBMM'de kabul edilen Onuncu 5 Yıllık Kalkınma Planında sağlık endüstrisinin stratejik bir yaklaşımla ve öncelikli sektörler arasında ele alınması yine çok olumlu

bir gelişme oldu. İlaç sektörüne verilen öncelik, planda sağlık endüstrisi için bir dönüşüm programı oluşturulması ile netleşiyor. Aynı bir bölüm olarak ele alınan "Sağlık endüstrilerinde yapısal dönüşüm" başlıklı bölümde benimsenen hedef ve politikaların da AİFD'nin "Türkiye İlaç Sektörü Vizyon 2023" raporunda yer alan vizyon ve yol haritasıyla paralellikler taşıması bizler için memnuniyet verici.

Bunların yanı sıra Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde çalışmalarını 2012 Mayıs ayında başlatılan "Türkiye İlaç Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı" da son aşamalarına gelmiş bulunuyor. Kalkınma Planı ardından, BTYK kararının uygulamaya geçirilmesinde temel politika dokümanlarından biri haline gelecek olan "Türkiye İlaç Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı" taslak metnindeki vizyonun, AİFD'nin Türkiye İlaç Sektörü Vizyon 2023 Raporundaki "Türkiye ilaç sanayisinin 2023'te küresel ölçekte bir Ar-Ge ve üretim merkezi ve bölgesel bir yönetim merkezi olması" vizyonu ile aynı olması da AİFD açısından çok önemli ve anlamlıdır.

Yolu açılırsa sektörün Türkiye'ye katkıları çok daha fazla olur!

Sektörün bu noktada beklentisi kamunun bu ve benzeri dokümanlarda ortaya koyduğu iradeyi politikalarına ve uygulamalarına yansıtmasıdır. Yenilikçiliğin artık ilaç sektörü ile ilgili strateji ve politikaların merkezinde yer alması ve fiilen desteklenmesi gerekiyor. Halen Türkiye'deki ilaç yatırım ortamında, Ar-Ge ekosisteminde, yenilikçi ilaç endüstrisi için hayati öneme sahip fikri mülkiyet hakları konusunda, yenilikçi ilaçların piyasaya ve hastalara erişiminde sorunlar yaşanıyor. Bunların aşılması, yenilikçi ilaç endüstrisinin ülkemizdeki hizmet kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde yükseltilmesinin ve Türkiye'nin ekonomik kalkınmasına potansiyellerine uygun ciddi katkılar yapmasının yolunu açacaktır.

Ne yazık ki bugün benimsenen yaklaşım sektörümüzde yatırımları, yenilikçiliği ve gelişmeyi teşvik etmekten uzaktır. Türkiye'de ilaç sektörü yatırım ortamının geliştirilmesi, öncelikli olarak sektörün kısa vadeli sorunlarının belli bir plan dâhilinde çözümüne yönelik çabaların başlatılmasını gerektirmektedir. Tasarruf etmek ve bütçeyi yönetmek adına sadece ilaç fiyatlarında indirim odaklanan yaklaşımlar Türkiye'nin ilaç sektöründeki potansiyellerini ve parlak geleceğini gölgelemekte, daha da önemlisi hastalarımızın yeni ilaçlara zamanında erişimini riske sokmaktadır.

Tekrarlamak isterim ki, yenilikçiliği destekleyen ve ülkemiz gerçeklerine hitap eden akılcı politikaları uygulamaya koyar,

kaynaklarımızı daha etkin kullanabileceğimiz yapısal reformları hayata geçirir ve sektörümüzde istikrar sağlarsak, biliyoruz ki Türkiye kazanacaktır. Daha ileri teknoloji, katma değeri daha yüksek ürünler üreten, ihracat yapan ve hastalarına hizmet kalitesini sürdürülebilir bir şekilde yükselterek uluslararası standartlara taşıyan bir ilaç sektörümüz olabilir. Türkiye Ar - Ge, üretim ve yönetim fonksiyonları açısından Avrasya ve Ortadoğu'da ilaç sektörünün merkez üssü haline gelebilir.

Diğer seçenek ise sektörümüzde maaşlefe mevcut uygulama ve politikaların sürdürülmesidir. Ülkemizde artan sağlık ihtiyaç ve talepleri karşısında sektörün hacimsel anlamda büyürken, değersel anlamda baskı altına alınması, yani sadece ilaç fiyatlarında indirim odaklanarak tasarruf yapılması yönünde çaba gösterilmesidir. Bu koşullar altında bile büyük özveriler göstererek, hastalarına hizmet kalitesini düşürmemeye çalışan ilaç endüstrimizin gelişimi, ne yazık ki bu seçenekte çok zordur. Yine bu seçenekte, ilaç hizmetleri kalitesini sürdürülebilir bir şekilde artırmak da mümkün olmayacaktır. Bence Türkiye'nin önündeki yol ayrımı budur. Bu noktada hükümet başta olmak üzere bütün paydaşlarımızın doğru seçimi yapacağına inanıyorum.

Yukarıda özetlemeye çalıştığım tüm hükümet belgelerinde ilaç sektörünün stratejik sektör olarak kabul edilmesi AİFD olarak bu inancımızda haksız olmadığımızı gösteriyor. Biliyoruz ki doğru yolu seçersek hükümete de bizlere de büyük sorumluluk ve görevler düşüyor. AİFD olarak Türk halkının en yeni ilaçlara erişimini gelişmiş ülkelerle aynı zamanda sağlamak ve Türkiye ilaç sektörünü yenilikçi ilaç Ar-Ge'sinde ileri teknoloji üretimde bölgesel bir merkez yapmak için tüm imkân ve gücümüzle çalışacağımızı belirtmek isterim.

Kaynaklar

- 1) IMS Health "Global Use Of Medicines Outlook Through 2017", Kasım 2013
- 2) EFPIA, Pharmaceutical Industry In Figures, 2013
- 3) IMS 2013 yılı verileri (ihale ile satışlar dâhil değildir)
- 4) Avrupa Komisyonu 2013 EU Industrial R&D Investment Scoreboard Raporu, sayfa 45
- 5) Evaluate Pharma, World Preview 2013, Outlook to 2018
- 6) TÜİK verileri, Ekonomik faaliyet ve finans kaynağına göre ticari kesim Ar - Ge harcamaları 2012
- 7) IMS Veritabanı, 2013 yılı verisi
- 8) Ekonomi Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Sektörü Raporu
- 9) TÜİK - Eczacılık ürünleri toplam ARGE yatırımı, 2012